

Sprawa C-357/19

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

6 maja 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumunia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

6 maja 2019 r.

Strona wnosząca skargę kasacyjną:

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție

PM i in.

Druga strona postępowania:

QN i in.

Autoritatea Națională pentru Turism

Agencia Națională de Administrare Fiscală

SC Euro Box Promotion SRL

Przedmiot postępowania głównego

Skarga nadzwyczajna o uchylenie orzeczenia z dnia 5 czerwca 2018 r. wydanego przez skład orzekający Înalta Curte de Casație și Justiție (wysokiego trybunału kasacyjnego i sprawiedliwości, Rumunia; zwanego dalej: „ICCJ”), złożonego z 5 sędziów.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Na mocy art. 267 TFUE wnosi się o dokonanie wykładni art. 19 ust. 1 TUE, art. 325 ust. 1 TFUE, art. 1 ust. 1 lit. a) i b) i art. 2 ust. 1 Konwencji sporządzonej na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, jak i art. 47 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Wnosi się również, aby niniejsze odesłanie prejudycjalne zostało rozpatrzone w trybie przyspieszonym.

Pytanie prejudycjalne

- 1) Czy art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 325 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 1 ust. 1 lit. a) i b) i art. 2 ust. 1 Konwencji sporządzonej na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, a także zasadę pewności prawa należy interpretować w ten sposób, że wykluczają one wydanie przez organ niezaliczany do organów sądowych, Curtea Constituțională a României (trybunał konstytucyjny Rumunii), orzeczenia, w przedmiocie zgodności z prawem składów orzekających, torując w ten sposób drogę dla akceptacji skarg nadzwyczajnych od prawomocnych wyroków wydanych w określonym okresie?
- 2) Czy art. 47 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie wiążącemu w ramach prawa wewnętrznego ustaleniu organu niezaliczanego do organów sądowych w przedmiocie braku niezawisłości i bezstronności składu orzekającego, którego członkiem jest sędzia pełniący funkcje kierownicze, a który nie został nominowany w sposób losowy, ale na podstawie przejrzystej, znanej i niepodważalnej przez strony zasady, mającej zastosowanie do wszystkich spraw rozpatrywanych przez wyżej wymieniony skład orzekający?
- 3) Czy zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w taki sposób, że zezwala ona sądowi krajowemu na niezastosowanie obowiązującego na mocy prawa krajowego orzeczenia sądu konstytucyjnego, wydanego w sprawie dotyczącej sporu konstytucyjnego?

Przywołane przepisy prawa Unii Europejskiej i orzecznictwo Trybunału

TUE, art. 19 ust. 1

TFUE, art. 325 ust. 1

Konwencja sporządzona na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, (zwana dalej: „OIF”), art. 1 ust. 1 lit. a) i b), jak i art. 2 ust. 1.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (zwana dalej: „kartą”), art. 47 ust. 2.

Decyzja Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich

Wyrok z dnia 26 lutego 2013 r., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105; wyrok z dnia 5 grudnia 2017 r., M.A.S. i M.B., C-42/17, EU:C:2017:936; wyrok z dnia 5 czerwca 2018 r., Kolev i in., C-612/15, EU:C:2018:392; wyrok z dnia 2 maja 2018 r., Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295; wyrok z dnia 8 września 2015 r., Taricco i in., C-105/14, EU:C:2015:555; wyrok z dnia 20 marca 2018 r., Di Puma, C-596/16 i C-597/16, EU:C:2018:192; wyrok z dnia 27 lutego 2018 r., Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117; wyrok z dnia 19 września 2006 r., Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587; wyrok z dnia 16 lutego 2017 r., Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126; wyrok z dnia 30 września 2001 r., Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513; wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067; wyrok z dnia 9 marca 1978 r., Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49; wyrok z dnia 22 czerwca 2010 r., Melki i Abdeli, C-188/10 i C-189/10, EU:C:2010:363

Przywołane przepisy prawa krajowego

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (ustawa nr 135/2010 kodeks postępowania karnego), zmieniona przez Legea nr. 255/2013 (ustawę nr 255/2013) i przez Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 18/2016 (dekret z mocą ustawy nr 18/2016). Artykuł 426 ust. 1 lit. d) przewiduje możliwość wniesienia skargi uchylenie prawomocnych wyroków karnych w przypadku, w którym skład sądu apelacyjnego nie jest zgodny z prawem. Artykuł 432 ust. 1 określa przesłanki uwzględniania takiej skargi przewidując, że zaskarżone orzeczenie podlega uchyleniu zaś apelacja ponownemu rozpoznaniu.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ÎCCJ (regulamin organizacji i funkcjonowania administracyjnego ICCJ), wydany przez prezydium ICCJ w oparciu o ustawę nr 304/2004, ponownie opublikowaną w brzmieniu zmienionym decyzją ICCJ nr 3/2014 (zwany dalej: „regulaminem organizacji i funkcjonowania administracyjnego”).

Artykuł 28 stanowi, że w ICCJ działają 5-osobowe składy orzekające, mające ustanowione przez prawo uprawnienia orzecznicze, oraz że składom tym przewodniczy, w zależności od sprawy, przewodniczący, wiceprzewodniczący, przewodniczący izby karnej lub dziekan.

Artykuł 29 ust. 1 przewiduje procedurę powoływania składów orzekających złożonych z 5 sędziów w sprawach karnych. I taka oto, przewodniczący lub, w przypadku jego nieobecności, jeden z wiceprzewodniczących ICCJ powołuje każdego roku, w drodze losowania na rozprawie, 4 lub, w zależności od przypadku, 5 sędziów izby karnej ICCJ dla każdego składu.

Wyrok Curtea Constituțională a României (trybunału konstytucyjnego Rumunii) nr 685 z dnia 7 listopada 2018 r. odnotował istnienie konfliktu

prawnego o charakterze konstytucyjnym między parlamentem, z jednej strony, a ICCJ, z drugiej strony, spowodowanego okolicznością, że tylko 4 z 5 członków składu 5 sędziów zostało powołanych w drodze losowania, w przeciwieństwie do przepisów, o których mowa w art. 32 Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (ustawy nr 304/2004 o ustroju sądów). Jeśli chodzi o skutki tego ustalenia trybunał konstytucyjny stwierdził, że wyżej wspomniany wyrok stosuje się również do spraw prawomocnie zakończonych w zakresie, w jakim stronom nie upłynął jeszcze termin do skorzystania z nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (ustawa nr 303/2004 w sprawie statutu sędziów i prokuratorów), ponownie opublikowana, w art. 99 ust. 1 lit. 5) przewiduje, że niewykonanie orzeczeń trybunału konstytucyjnego stanowi delikt dyscyplinarny.

Zwięzłe przedstawianie okoliczności faktycznych i postępowania

- 1 Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2018 r. ICCJ, w składzie 5 sędziów, orzekł w sprawie apelacji od wyroku ICCJ – izba karna z dnia 28 marca 2017 r. W wyżej wskazanym składzie zasiadali przewodniczący izby karnej, jak i 4 innych sędziów wyznaczonych w drodze losowania, zgodnie z regulaminem organizacji i funkcjonowania administracyjnego. Mocą tego wyroku skazującego, który [następnie] stał się prawomocny, zostały nałożone kary za korupcję, nadużycie stanowiska i uchylanie się od opodatkowania.
- 2 W odniesieniu do **korupcji** stwierdzono zasadniczo, że w okresie 2010–2012 minister PM koordynowała mechanizm, za pośrednictwem którego ona i jej bliskie jej osoby (UR – osobisty konsultant ministra, VS – dyrektor krajowego organu inwestycyjnego, SP – sekretarz generalny ministerstwa i RO – osobisty asystent) otrzymali sumy pieniędzy od przedstawicieli niektórych spółek handlowych w celu zagwarantowania tym ostatnim terminowej zapłaty za prace wykonane w ramach programów finansowanych z budżetu ministerstwa, w kontekście, w którym finansowanie z budżetu zostało znacznie zmniejszone, zaś zapłata za prace była dokonywana ze znacznym opóźnieniem.
- 3 Jeżeli chodzi o **nadużycie stanowiska** to stwierdzono, że w 2011 r. PM, jako minister, doprowadziła do udzielenia przez ministerstwo rozwoju regionalnego i turystyki na rzecz SC Europlus Computers SRL zamówienia na usługi, którego przedmiotem jest świadczenie usług promocyjnych Rumunii w ramach wydarzeń odbywających się przy okazji organizacji międzynarodowej gali boksu zawodowego przez rumuńską federację bokserską.
- 4 W rzeczywistości, impreza sportowa została zorganizowana przez SC Europlus Computers SRL, zarządzaną przez TQ, która to spółka, dzięki udzieleniu zamówienia na świadczenie usług reklamowych, skorzystała ze środków publicznych w wysokości 8 116 800 lejów rumuńskich (RON) za organizację komercyjnego wydarzenia, z której uzyskała całość przychodów.

- 5 Stwierdzono zatem, że środki publiczne były wykorzystywane w sposób zabroniony przez prawo i że zamówienie zostało udzielone z naruszeniem prawa zamówień publicznych, doszło bowiem do zakupu usług, które nie wchodziły w zakres dopuszczalnych kategorii wydatków dla programów finansowanych przez Unię w ramach projektu „Promocja marki turystycznej Rumunii”, w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2007–2013. Okoliczności te doprowadziły do odmowy zapłaty [właściwych] kwot przez organ zarządzający funduszami europejskimi, tak że kwoty, które powinny były zostać wypłacone z funduszy europejskich, w całości obciążyły budżet państwa, powodując szkodę dla ministerstwa rozwoju regionalnego i turystyki w wysokości 8 116 800 RON.
- 6 W odniesieniu do **uchylania się od opodatkowania** ustalono, że w celu zmniejszenia kwoty podatków należnych budżetowi państwa z tytułu dochodów uzyskanych na podstawie wyżej wymienionych faktów, TQ wpisał w księgach rachunkowych S.C. Europlus Computers SRL dokumenty wydane przez „firmę przykrywkę”, które wykazują fikcyjne, rzekomo poniesione wydatki za usługi reklamowe i konsultacyjne, co spowodowało szkody w wysokości, odpowiednio, 646 838 RON, z czego 388 103 RON tytułem VAT i 90 669 RON, z czego 54 402 RON tytułem VAT.
- 7 Po uprawomocnieniu się wyroku wykonane zostały kary 3 lat pozbawienia wolności wobec RO i 5 lat pozbawienia wolności wobec TQ, podczas gdy kara 6 lat pozbawienia wolności nałożona na PM nie mogła zostać wykonana, ponieważ ta ostatnia opuściła Rumunię, a następnie została aresztowana w Kostaryce celem ekstradycji do Rumunii. Pozostałe skazane osoby, a mianowicie UR, VS, QN i SP, otrzymały wyroki pozbawienia wolności, których wykonanie podlegało warunkowemu zawieszeniu.
- 8 W następstwie wyroku trybunału konstytucyjnego z dnia 7 listopada 2018 r. strona skarżąca przedstawiła skargę nadzwyczajną wnosząc uchylenie wyroku ICCJ z dnia 5 czerwca 2018 r. oraz ponowne rozpoznanie apelacji. Żądania przedstawione przez skarżących zostały uznane za dopuszczalne i zostały połączone celem ich łącznego rozpoznania. Jednocześnie wykonanie kar pozbawienia wolności w odniesieniu do RO, TQ i PM zostało zawieszone do czasu zakończenia postępowania wszczętego na skutek wniesienia skargi nadzwyczajnej uchylenie wyroku, a osoby te zostały zwolnione z więzienia.
- 9 W niniejszej sprawie sąd odsyłający jest zobowiązany rozstrzygnąć w przedmiocie zasadności wskazanych podstaw zaskarżenia oraz orzec o oddaleniu skargi nadzwyczajnej, co w konsekwencji spowoduje utrzymanie zaskarżonego wyroku, albo o uwzględnieniu skargi, co w konsekwencji spowoduje uchylenie wyroku skazującego i ponowne rozpoznanie apelacji.

Zasadnicze argumenty stron postępowania głównego

- 10 Strony, z wyjątkiem Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (prokuratury w wysokim trybunale kasacyjnym i sprawiedliwości, Rumunia),

podniosły, że prawo Unii nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Dlatego też, biorąc pod uwagę przedmiot sprawy, jak również wiążący charakter wyroków trybunału konstytucyjnego, który nie może zostać zakwestionowany orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w rozważanej sprawie mają zastosowanie wyłącznie przepisy prawa krajowego.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 11 W pytaniach prejudycjalnych sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy przepisy, o których wykładnię wniesiono oraz zasada pewności prawa, odczytywane w świetle karty, wykluczają, z uwagi na zasadę skuteczności sankcji karnych w przypadkach poważnych oszustw, wykonanie przez sąd krajowy orzeczenia wydanego przez organ, który nie jest częścią systemu sądowego, a które rozstrzyga o zasadności skargi nadzwyczajnej w tym sensie, że zobowiązuje do uchylenia wyroków, które stały się prawomocne przed wydaniem tegoż orzeczenia oraz kwestionuje pierwotne oskarżenie odsyłając postępowanie do etapu postępowania apelacyjnego.
- 12 W orzecznictwie Trybunału stwierdzone zostało, że art. 325 ust. 1 TFUE zobowiązuje państwa członkowskie do zwalczania oszustw finansowych i innych nielegalnych działań, które szkodzą interesom finansowym Unii poprzez skuteczne i odstraszające środki oraz, ponieważ zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) decyzji 2007/436, zasoby własne Unii obejmują, w szczególności, dochody wynikające z zastosowania VAT, istnieje zatem bezpośredni związek między poborem zgodnie z obowiązującym prawem Unii należności z tytułu VAT a wpłatą do budżetu Unii odpowiednich środków pochodzących z tego podatku, ponieważ wszelkie braki w poborze owych należności mogą powodować uszczuplenie wskazanych środków budżetowych (wyrok Åkerberg Fransson).
- 13 Wskazano również, że nawet jeżeli państwa członkowskie dysponują autonomią proceduralną i instytucjonalną celem zwalczania naruszeń zharmonizowanych przepisów w przedmiocie VAT, autonomia ta jest jednak ograniczona, nie tylko zasadą proporcjonalności i zasadą równowagi, których stosowanie nie jest przedmiotem niniejszej sprawy, ale także zasadą skuteczności, która nakazuje, aby rzeczony sankcje były skuteczne i odstraszające (wyrok Scialdone i wyrok Taricco i in.).
- 14 Trybunał potwierdził, że w pierwszej kolejności to ustawodawca krajowy powinien podjąć niezbędne środki. Ten ostatni jest zobowiązany, jeżeli jest to konieczne, zmienić przepisy i zagwarantować, aby normy prawa procesowego mające zastosowanie w przypadku ścigania przestępstw naruszających interesy finansowe Unii nie były ukształtowane w taki sposób, aby ze swej natury powodowały systemowe ryzyko bezkarności czynów stanowiących tego rodzaju przestępstwa, oraz zapewnić ochronę praw podstawowych osób oskarżonych.
- 15 Co się tyczy sądów krajowych, Trybunał orzekł, że powinny one zagwarantować pełną skuteczność obowiązków wynikających z art. 325 ust. 1 TFUE i zaniechać

stosowania przepisów krajowych, które w ramach postępowania dotyczącego poważnych przestępstw w dziedzinie VAT stoją na przeszkodzie stosowaniu skutecznych i odstraszających sankcji w celu zwalczania oszustw stanowiących zagrożenie dla interesów finansowych Unii.

- 16 Jednakże obowiązek zapewnienia skutecznego poboru środków Unii nie zwalnia sądów krajowych z konieczności poszanowania praw podstawowych gwarantowanych przez kartę praw podstawowych oraz ogólnych zasad prawa Unii, gdyż postępowania karne wszczynane w sprawie naruszeń w dziedzinie VAT stanowią stosowanie prawa Unii w rozumieniu art. 51 ust. 1 karty praw podstawowych. W obszarze prawnokarnym należy przestrzegać tych praw i zasad ogólnych nie tylko w ramach postępowania karnego, lecz także na etapie postępowania przygotowawczego, od chwili postawienia zarzutów zainteresowanej osobie (wyrok M.A.S. i M.B., wyrok Kolev i in. oraz wyrok Di Puma i Zecca).
- 17 Po przypomnieniu, że art. 19 TUE konkretyzuje afirmowaną w art. 2 TUE wartość państwa prawa i powierza zadanie zapewnienia kontroli sądowej w porządku prawnym Unii nie tylko Trybunałowi, ale również sądom krajowym, sąd odsyłający wskazuje, że zasada skutecznej sądowej ochrony praw, które jednostki wywodzą z prawa Unii, a do których odnosi się art. 19 ust. 1 TUE, jest ogólną zasadą wywodzącą się ze wspólnych tradycji konstytucyjnych państw członkowskich i zapisaną w art. 47 karty.
- 18 Każde państwo członkowskie powinno zapewnić, by organy należące – jako „sąd” w rozumieniu prawa Unii – do systemu środków odwoławczych w dziedzinach objętych prawem Unii odpowiadały wymogom skutecznej ochrony sądowej, zapewniając przy tym niezawisłość takich organów.
- 19 Gwarancja niezawisłości, będąca integralnym elementem sądzenia, jest niezbędna nie tylko na poziomie Unii, w odniesieniu do sędziów Unii i rzeczników generalnych Trybunału, co przewiduje art. 19 ust. 2 akapit trzeci TUE, ale także na poziomie państw członkowskich, w odniesieniu do sądów krajowych (Associação Sintical dos Juises Portugueses).
- 20 Pojęcie niezawisłości wymaga między innymi, aby dany organ wypełniał swoje zadania sędziowskie w pełni autonomicznie, bez podległości w ramach hierarchii służbowej lub podporządkowania komukolwiek, w sposób wolny od nakazów czy wytycznych z jakiegokolwiek źródła, oraz aby pozostawał on w ten sposób pod ochroną przed ingerencją i naciskami z zewnątrz, które mogą zagrozić niezależności osądu jego członków i wpływać na ich rozstrzygnięcia (wyrok Wilson i wyrok Margarit Panicello).
- 21 Trybunał wielokrotnie podkreślał doniosłość zasady powagi rzeczy osądzonej (wyrok Köbler). Wyjaśnione zostało ponadto, że prawo Unii nie wymaga, aby organ sądowy zmienił wydany wyrok, nawet celem uwzględnienia wykładni odpowiedniego przepisu tego prawa przyjętej przez Trybunał po wydaniu przez

organ sądowy orzeczenia posiadającego powagę rzeczy osądzonej (wyrok Impresa Pizzarotti).

- 22 W świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, który dokonuje wykładni przepisów uznanych przez sąd odsyłający za doniosłe i mając na uwadze przedmiot sprawy oraz istotne okoliczności faktyczne, udzielenie odpowiedzi na pierwsze pytanie prejudycjalne jest niezbędne do wyjaśnienia, czy zobowiązania państw członkowskich wynikające z art. 325 ust. 1 TFUE, art. 1 ust. 1 lit. a) i b) oraz art. 2 ust. 1 konwencji OIF, dotyczą także wykonywania zastosowanych już sankcji karnych.
- 23 Sąd odsyłający uważa za użyteczne dokonanie wykładni zawartego w art. 325 ust. 1 TFUE zdania „i wszelkie inne działania nielegalne naruszające interesy finansowe Unii” w celu zbadania możliwości objęcia jego zakresem rzeczywistych działań korupcyjnych, a także oszustwa popełnionego przy wykonywaniu zamówień publicznych, w szczególności, gdy jego celem było uzyskanie zwrotu kwot pochodzących z funduszy europejskich przydzielonych w nieuczciwy sposób, nawet jeśli faktycznie nie zostały one zdefraudowane, w sytuacji gdy takie okoliczności faktyczne stanowią szczególnie poważne zagrożenie dla interesów finansowych Unii.
- 24 W świetle orzecznictwa Trybunału, ale także znaczenia, zarówno w systemie prawnym Unii, jak i w tym krajowym, zasady legalności, zgodnie z którą prawo musi być przewidywalne, określone i nie działać wstecz, w ramach drugiego pytania prejudycjalnego sąd odsyłający zwraca się do Trybunału o wyjaśnienie, czy znaczenie pojęcia sądu „ustanowionego uprzednio na mocy ustawy”, o którym mowa w art. 47 ust. 2 karty, stoi na przeszkodzie wykładni przyjętej przez trybunał konstytucyjny dotyczącej niezgodności z prawem składu organu sądowego.
- 25 Taka wykładnia jest niezbędna, aby sąd mógł ustalić, czy istnieje przeszkoda dla wykluczenia możliwości wykonania orzeczenia, na którym opiera się skarga nadzwyczajna.
- 26 W orzecznictwie Trybunału zostało wskazane, że kiedy właściwe sądy krajowe muszą podjąć decyzję co do niestosowania przepisów prawa karnego, zobowiązane są one czuwać nad tym, aby przestrzegane były prawa podstawowe oskarżonych (wyrok Taricco i in.) i że są one uprawnione do stosowania krajowych standardów ochrony praw podstawowych, o ile zastosowanie owych standardów nie podważa poziomu ochrony wynikającego z karty stosownie do wykładni Trybunału ani pierwszeństwa, jednolitości i skuteczności prawa Unii (wyrok Åkerberg Fransson, wyrok M.A.S. i M.B.).
- 27 Wreszcie, w trzecim pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zwraca się do Trybunału o wyjaśnienie, czy konieczne jest odstąpienie od wykonania orzeczenia trybunału konstytucyjnego w celu zagwarantowania pełnej skuteczności prawa

Unii w sytuacji, w której poszanowanie tego prawa jest obowiązkiem sądu, a jego naruszenie stanowi delikt dyscyplinarny.

- 28 W orzecznictwie Trybunału zostało wskazane, że sąd krajowy zobowiązany jest zapewnić pełną skuteczność prawa Unii, w razie konieczności z własnej inicjatywy nie stosując wszelkich sprzecznych z nimi przepisów prawa krajowego i że wszelkie przepisy krajowego systemu sądowego, wszelka praktyka legislacyjna, administracyjna lub sądowa, która neguje właściwemu sądowi takie uprawnienie są niezgodne z wymogami wynikającymi z samej natury prawa Unii (wyrok Simmenthal i wyrok Melki i Abdeli).
- 29 Dokonanie przez Trybunał interpretacji jest konieczne, aby wyjaśnić, czy wyrok trybunału konstytucyjnego, organu sądowego spoza władzy sądowniczej, który ma wyłączną jurysdykcję w zakresie sporów konstytucyjnych i którego orzeczenia są wiążące erga omnes, należy do orzeczeń, które mogą i powinny nie podlegać stosowaniu w celu zagwarantowania pełnej skuteczności przepisów unijnych, w szczególności, w przypadku, gdy istnieje przepis krajowy umożliwiający zastosowanie sankcji dyscyplinarnej wobec sędziego, jeśli ten ostatni zaneguje ich skutki.
- 30 Wyjaśnienie to jest niezbędne, ponieważ w przypadku braku odpowiedzi istnieje poważne ryzyko, niezależnie od odpowiedzi na dwa pierwsze pytania, że wyrok ten nie będzie mógł być wykonany w prawie krajowym.
- 31 Sąd odsyłający zwraca uwagę Trybunału na interpretację, zgodnie z którą, mając na uwadze znaczenie zasady niezależności sądów, uzasadnione jest rozszerzenie związku z prawem Unii także na przypadki, w których stosuje się jedynie prawo krajowe, gdy zasada ta jest zagrożona przez skutki decyzji organu sądowego, w tym trybunału konstytucyjnego.

Stanowisko sądu krajowego

- 32 Zdaniem sądu odsyłającego prawo Unii stoi na przeszkodzie wykonaniu wyroku trybunału konstytucyjnego, którego skutkiem jest uchylenie prawomocnych wyroków wydanych w składzie 5 sędziów i który pozbawia kary zastosowane w szeregu przypadków poważnych oszustw skuteczności i odstraszającego skutku, szkodząc interesom finansowym Unii, tworząc, z jednej strony, pozory bezkarności, a z drugiej, ogólnoustrojowe ryzyko bezkarności z powodu przedawnienia, biorąc pod uwagę złożoność i czas trwania postępowań do czasu wydania prawomocnego wyroku po ponownym zbadaniu sprawy.
- 33 Ponadto zasada niezawisłości sędziów i zasada pewności stosunków prawnych wykluczają przyznanie wiążących skutków orzeczeniom, które były już prawomocne w dniu wydania orzeczenia przez trybunał konstytucyjny, przy braku poważnych podstaw podważających poszanowanie prawa do rzetelnego procesu w danych sprawach.

- 34 Dlatego też interpretacja dokonana przez prezydium ICCJ, włączona do regulaminu organizacji i funkcjonowania administracyjnego, niekwestionowana i jednogłośnie przyjęta przez praktykę sądową, nie jest ważnym powodem uzasadniającym takie skutki.
- 35 Ponadto, decyzja o wniesieniu sprawy przeciwko ICCJ do trybunału konstytucyjnego, w następstwie której wydany został wyrok z dnia 7 listopada 2018 r., została wskazana w sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat postępów poczynionych przez Rumunię w ramach mechanizmu współpracy i weryfikacji jako jedno z działań przeciwko podstawowym organom sądowym z „wyraźnymi konsekwencjami dla niezależności sądownictwa”.
- 36 Zdaniem sądu odsyłającego, prawo Unii sprzeciwia się wiążącemu charakterowi skutków orzeczenia organu sądowego, w tym sądu konstytucyjnego, które wyklucza uprawnienie sądu krajowego do dokonania oceny możliwości stosowania zasady pierwszeństwa.
- 37 Zastosowanie trybu przyspieszonego w niniejszej sprawie jest uzasadnione, zarówno potrzebą szybkiego wyjaśnienia sytuacji prawnej osób skazanych w postępowaniu, jak i faktem, że upływ czasu stwarza ryzyko dotyczące, tak faktycznej możliwości ewentualnego wykonania kar, biorąc pod uwagę, że jedna z osób skazanych nie znajduje się na terytorium Rumunii, jak i naprawienia szkody.